

NOC MUZEÓW pod hasłem KANON I MODA

Kanon i moda mają duży wpływ na nasze codzienne życie. Wrażliwi na piękno we wszystkich jego formach dajemy się ponieść masowej wyobraźni i modzie. Ta z kolei zależy od kanonu wzorca, który w danym momencie jest popularny.

WSTĘP WOLNY!

RATUSZ w Białymstoku, Rynek

Kościuszki 10

godz. 18.00 – 24.00

W KRĘGU BRANICKICH

Zwiedzający do Ratusza wchodzić będą co pół godziny w 20-osobowych grupach, którymi opiekować się będą przewodnicy. Widzowie będą poruszać się po muzeum, uczestnicząc w zaplanowanym dla nich programie zwiedzania ekspozycji i pokazów z zabytkami.

Zaprosimy na ekspozycję czasową W KRĘGU BRANICKICH poświęconą znanym postaciom związanym poprzez koligacje rodzinne, układy

polityczne i stosunki towarzyskie z Janem Klemensem Branickim i jego żoną Izabelą z Poniatowskich

oraz prezentację archeologiczną z pokazem zabytków odkrytych w trakcie badań archeologicznych prowadzonych w latach 1997-2014 na terenie założenia pałacowo-ogrodowego w Białymstoku. Prace te miały na celu zastosowanie metod archeologicznych do rekonstrukcji pierwotnej kompozycji ogrodu, zarówno w zakresie zieleni, jak i tzw. małej architektury. Były jednymi z licznych działań badawczych i studialnych, do rozpoczęcia których impulsem stała się decyzja o przywróceniu rezydencji barokowego blasku. W trakcie Nocy Muzeów będą eksponowane przedmioty związane z funkcjonowaniem założenia ogrodowego (m.in. donice, złączki rur wodociągowych zasilających studnie i fontanny) i pałacu (m.in. naczynia gliniane i porcelanowe, elementy urządzeń grzewczych oraz wyroby ze stopów metali).

godz. 22.00 SPACER HISTORYCZNY pod hasłem REPREZENTACYJNY BIAŁYSTOK

Początek spaceru przed Ratuszem. Spacerowiczów, śladami dawnego Białegostoku, poprowadzi jak zwykle Dyrektor Andrzej Lechowski.

MUZEUM HISTORYCZNE, Białystok, ul. Warszawska 37

godz. 18.00 – 24.00

Ekspozycje stałe:

BIAŁYSTOK. MAKIETA BAROKOWEGO MIASTA z widowiskiem multimedialnym *„Wersal Północy wśród dźwięków i świateł”*.

Utrzymana w osiemnastowiecznej stylistyce opowieść o „Wersalu Północy”, wzbogacona jest teatrem świateł i dźwięków. Pokaz daje niepowtarzalną możliwość obserwacji panoramy Białegostoku

i w sposób uporządkowany, a jednocześnie ciekawy naświetla jego najważniejsze obszary i budowle. Stojąc przed jedną z największych w Polsce makiet, rozświetloną kolorami, nasyconą dźwiękiem i „opowiedzianą” słowami lektora mamy historię miasta na wyciągnięcie ręki.

Na prezentacje widowiska multimedialnego zapraszać będziemy 30-osobowe grupy co 30 min. Wejściówki na poszczególne seanse będą do odebrania w kasie Muzeum od godz. 18.00.

W BIAŁOSTOCKIEJ KAMIENICY z muzealną grą turystyczną, która umożliwia przeżycie ciekawej przygody. Odtworzone wnętrza mieszczącego domu kryją wiele tajemnic. Wskazówki opisane w karcie gry pozwolą na dogłębne zwiedzenie wystawy i odgadnięcie hasła związanego z historią naszego miasta. **Spostrzegawczych czeka nagroda !**

ODZYSKANA HISTORIA. HOTEL RITZ

Legenda białostockiego hotelarstwa „Ritz” kojarzy się przede wszystkim z elegancją i wyszukany smakiem. Nie bez przyczyny. W krajach anglosaskich jeszcze przed pierwszą wojną światową ukuło się powiedzenie „to put on the Ritz” – w wolnym tłumaczeniu: „odstawić się na Ritza”, czyli ubrać się bardzo sztywnie. Nazwa hotelu przeszła do języka potocznego i popkultury przedwojennej Europy, co stanie się dla nas pretekstem do wysłuchania oryginalnego standardu jazzowego w wykonaniu najświetniejszych gwiazd estrady lat 30. i 40. XX w.

Ekspozycja czasowa:

TATARZY. POLSKI ORIENT W MUZEALNYCH ZBIORACH.

Zainteresowanie kulturą i sztuką orientu ma długą historię. Pamiątki przywożone z krajów Wschodu były ozdobą siedzib królewskich czy magnackich. Wiele z nich trafiło do muzeów. Ale Muzeum Podlaskie w Białymstoku ma w swoich zasobach kolekcję eksponatów, będących powodem do dumy, a jednocześnie przedmiotem szczególnej troski. Są to zabytki związane z

obecnością Tatarów na obszarze dawnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Ilustrują wiele wątków z historii społeczności, również te najbardziej charakterystyczne dla jej tożsamości – rękopiśmienne księgi religijne. Prezentacja kolekcji *polskiego orientu* w roku obchodów przez Muzeum Podlaskie w Białymstoku 70-lecia powstania, podkreśla jej rangę wśród wielotysięcznych zbiorów instytucji.

KOBIETA PRACUJĄCA W PRL

Wystawa plenerowa prezentowana przed siedzibą Muzeum Historycznego.

W trudnych czasach powojennych panie podejmowały się wielu nowych zadań, również zawodowych. Często to na ich barki spadał trud zapewnienia środków finansowych na utrzymanie nie tylko siebie, ale i rodziny. Zaczęły pracować w różnych zawodach, także tych wcześniej przypisywanych tylko mężczyznom, gdzie wykonywały nieraz bardzo ciężkie, fizycznie zadania. Na podstawie niezwykłych zbiorów Muzeum Historycznego zwiedzający utwierdzą się w przekonaniu, że „Kobieta pracująca żadnej pracy się nie boi!”

MUZEUM RZEŻBY ALFONSA KARNEGO,
Białystok, ul. Świętojańska 17
godz. 18.00 – 24.00

Spotkania na ekspozycjach:

ALFONS KARNY. OPUS VITAE z Galerią Portretów Wielkich Polaków, którzy zapisali się w historii Polski, w polityce, kulturze. Znajdziemy tu m.in. rzeźby portretowe I. J. Paderewskiego, J. Piłsudskiego, J. Kadena –Bandrowskiego i W. Sieroszewskiego, których zakup został sfinansowany przez Ministra Kultury Dziedzictwa Narodowego oraz Marszałka Województwa Podlaskiego.

• 19.00, 20.00, 21.00 – zwiedzanie z przewodnikiem w

grupach 25-osobowych; prosimy o wcześniejsze zapisy pod nr tel. 509 336 862

lub mailowo: muzeum.karnego@muzeum.bialystok.pl

DYPLOMY 2019 – wystawa prac dyplomowych uczniów Liceum Plastycznego Im. Artura Grottgera w Supraślu

· godz. 19.30, 20.30 – zwiedzanie z udziałem absolwentów Liceum Plastycznego

Prezentacje i warsztaty:

- **18.30 – warsztaty plastyczne dla rodzin z dziećmi „Rzeźba zawsze w modzie”.** Czy rzeźba może być modna? Co wpływa na to, że rzeźba odbierana jest jako piękna i wartościowa? Czym jest kanon? W trakcie zajęć zwrócimy szczególnie uwagę na kanon grecki, który stanowił inspirację dla wielu twórców oraz zastanowimy się nad tym, jakie rzeźby mogą przypaść do gustu współczesnemu odbiorcy. Spotkanie będzie zakończone wykonaniem własnej pracy w glinie.

liczba uczestników: 15-17 osób; prosimy o wcześniejszą rezerwację miejsc pod nr tel. 509 336 862 lub mailowo: muzeum.karnego@muzeum.bialystok.pl

- **20.00 – „Technika druku strukturalnego i szablonowego”** warsztaty dla rodzin z dziećmi w wieku szkolnym poprowadzą nauczyciele Liceum Plastycznego w Supraślu. Uczestnicy poznają prostą i efektowną technikę druku artystycznego, a to umożliwi im stworzenie własnej kompozycji o tematyce roślinnej. Autorzy będą mogli je zabrać do domu.

liczba uczestników 15-17 osób. prosimy o wcześniejsze zapisy pod nr tel. 509 336 862 lub mailowo: muzeum.karnego@muzeum.bialystok.pl

- **21.00 – „Rytm, Kanon, Ekspresja”** pokaz sztuki choreograficznej w wykonaniu duetu : Aneta Boćwińska-Bartoszuk i Bartosz Statkiewicz (tancerze uczestniczyli

m.in. w produkcjach Opery i Filharmonii Podlaskiej „Carmen”, „Dr Żywago”. Występują w programach telewizyjnych, na festiwalach tanecznych i z realizacjami w przestrzeni publicznej).

liczba uczestników: 35 osób; prosimy o wcześniejszą rezerwację miejsc pod nr tel. 509 336 862 lub mailowo: muzeum.karnego@muzeum.bialystok.pl

- **22.00** – w ogrodzie Muzeum – plenerowa prezentacja pracy dyplomowej Oskara Wasiluka „Proces” (film 3D)

MUZEUM WNETRZ PAŁACOWYCH W CHOROSZCZY, ul. Pałacowa 2, Choroszcz

godz. 18.00 – 24.00

- **18.00** – **MIASTA I REZYDENCJE JANA KLEMENSA BRANICKIEGO** – wystawa plenerowa przedstawiająca znane, jak i zupełnie nieznane włości ostatniego z Gryfitów. Otwarcie wystawy z oprowadzeniem
- **19.00** – **Meble – z modą przez stulecia – prelekcja z prezentacją o stylach w meblarstwie**
- w godz. **18.00 – 20.00** **Metamorfozy** – zajęcia plastyczne polegające na samodzielnym nadaniu nowego wyglądu starym krzesłom
- w godz. **18.00 – 22.00** **Stare czy nowe** – konsultacje z konserwatorami mebli o pułapkach czyhających na amatorów „antyków”

MUZEUM W TYKOCINIE, ul. Kozia 2

godz. 18.00 – 24.00

- w godz. **18.00 do 24.00** indywidualne zwiedzanie ekspozycji w Synagodze i Domu Talmudycznym
- w godz. **18.00 do 24.00** – w Domu Talmudycznym prezentacja

- filmów krótkometrażowych o obiektach Muzeum oraz remoncie budynków i ich nowych barwach
- w godz. 18.00 do 24.00 – historyczny quiz dla dzieci z nagrodami
  - 18.00, 19.00, 20.00 i 23.00 specjalne zwiedzanie z przewodnikiem Synagogi wraz z babińcem, odczytywanie treści modlitw ze ścian Synagogi
  - 18.30, 19.30, 20.30 i 23.30 – zwiedzanie ekspozycji w wieży Synagogi w grupach 10-osobowych
  - 21.00 – w sali głównej Synagogi – projekcja filmu „Czarna Dama” oraz spotkanie z jego twórcami

MUZEUM IKON W SUPRAŚLU, ul.

Klasztorna 1

godz. 19.00 – 24.00 MAŁOPOLSKA NA PODLASIU – KANON A WSPÓŁCZESNOŚĆ

- 19.00 – 24.00 udostępnianie ekspozycji zwiedzającym
- 20.00 – inauguracja Sali im. prof. Jerzego Nowosielskiego **NOWOSIELSKI – MALARZ IKON. KANON A WSPÓŁCZESNOŚĆ**

W Noc Muzeów jedna z sal ekspozycyjnych Muzeum Ikon w Supraślu otrzyma imię prof. Jerzego Nowosielskiego. Na ekspozycji zostaną zaprezentowane ikony artysty: **Przemienienie** (ze zbiorów Muzeum Archidiecezji Warszawskiej), **Anastasis** (z sanktuarium cerkwi Parafii Prawosławnej pw. Zaśnięcia NMP w Krakowie) oraz **Mandylion** (ze zbiorów prywatnych)

wydarzenia towarzyszące:

- **PO ŚLADACH** – wernisaż wystawy ikon brata Marcina Świądra OFM Cap

Brat Marcin pisanie ikon zafascynował się podczas studiów. Zauważył, że ikona, jej pisanie i nauczanie innych, staje się

miejscem spotkania ze Słowem Bożym poprzez obraz. Technik malarskich stosowanych w ikonografii uczył się od Iriny Boldiny-Styczeń. Przez pierwszych osiem lat życia zakonnego przebywał w pustelni, gdzie rozwijał swoje umiejętności ikonograficzne. Później przeniesiony został do Katowic-Załęża, gdzie ikona pomagała mu prowadzić działalność ewangelizacyjną wśród najuboższych. Obecnie przebywa w Skomielnej Czarnej, gdzie bracia kapucyni prowadzą Dom Rekolekcyjny i posługują w parafii Nawiedzenia NMP w Skomielnej Czarnej. W życiu codziennym oprócz służby zakonnej zajmuje się pisaniem ikon i prowadzeniem warsztatów ikonograficznych. Przez ponad dekadę napisał około czterystu ikon. Znajdują się w rozsianych po całym świecie w świątyniach i kolekcjach prywatnych. Wszystkie materialne profity, jakie przynosi ikonopisanie, przeznacza na działalność charytatywną i działalność wspólnoty wiernych. Oprócz ikonografii zajmuje się również projektowaniem przestrzeni sakralnych.

Inspiracją dla brata Marcina pozostaje Jerzy Nowosielski, którego nie kopiuje, ale stara się iść kanonem wytyczonym przez Mistrza. Uważa bowiem, że jak każdy wielki ikonograf – taką właśnie drogę wytyczył Nowosielski.

- **projekcja filmu: Świadkowie czasu: Nowosielski – Podlaskie Ślady**, scenariusz i realizacja: Beata Czołpińska-Hyży, produkcja: Telewizja Polska SA Oddział w Białymstoku 2019.

Nowosielski to nie jedynie Osoba wielkiego malarza, indywidualisty, który w swoim malarstwie proponuje nowe spojrzenie na estetykę ikony. Postawa Nowosielskiego była zjawiskiem – jego twórczość sakralna była zwieńczeniem procesu intelektualnego zachodzącego w zderzeniu uprawiania filozofii i teologii. Sztuka Nowosielskiego uświadamia, że sensu ikony nie da się zamknąć jedynie w perfekcji odtworzenia dawnego wizerunku zgodnym z przepisami historycznego *podlinnika*. Traktowanie kanonu ikonograficznego, jako żywego-

otwartego zjawiska, daje współcześnie możliwość istnienia ikony zarówno jako wizerunku modlitewnego, obecnego w liturgii, ale również jako dzieła sztuki. Dawna ikona istniała jako „obraz swoich czasów” [J.N.] i podobnie ikona współczesna nie tracąc swej cechy nadrzędnej – realizmu eschatologicznego – jest autentyczna, kiedy wynika z wrażliwości współczesnego artysty *ikonnika*. Z perspektywy Podlasia, gdzie zachowały się prace sakralne Nowosielskiego, jest to niezwykle ważne, by depozyt ducha twórczości Artysty pozostawał wciąż aktualną inspiracją – „ścieżką, która ożywia i w zaskakujący sposób aktualizuje starą tradycję ikony” [M. Porębski]. Sala imienia Artysty jest zaproszeniem do spotkania, zetknięcia odbiorcy z ikoną współczesną, jak również dziełami i działaniami artystycznymi ikoną inspirowanymi.

• **21.00 – 23.00 – PATRONOWE DEKORACJE PODLASKICH ŚWIĄTYŃ - zajęcia warsztatowe dla osób indywidualnych**

liczba uczestników: 26 osób; prosimy o wcześniejsze rezerwowanie miejsc pod nr. tel. 509 336 829

Wspaniałymi przykładami bogatych patronowych dekoracji malarskich ścian i sklepień drewnianych świątyń są małopolskie kościoły w Łopusznej i Harkłowej. Przy pracach nad konserwacją XVI-wiecznej polichromii w Harkłowej, jeszcze jako student, pracował Adam Stałony-Dobrzański. Doświadczenie przy patronowych dekoracjach wykorzystał, kiedy powierzono mu pracę nad wystrojem malarskim podlaskich cerkwi pw. Św. Mikołaja w Michałowie oraz w cerkwi pw. Przemienienia Pańskiego na Grabarce. Przy polichromii cerkwi na Grabarce Stałony-Dobrzański współpracował z Nowosielskim i Bolesławem Oleszką. Do naszych czasów zachowała się oryginalna dekoracja patronowa jedynie michałowskiej świątyni. Natomiast w odbudowanej na miejscu spalonej cerkwi na świętej Górze Grabarce odtworzono pierwotny styl polichromii. Obydwa wnętrza cechuje niepowtarzalny charakter. Polichromie urzekają bogactwem wzorów i

intensywnych kolorów tworząc wspaniałe estetyczne dopełnienie dla drewnianych brył cerkwi.

Wstępem do zajęć warsztatowych będzie prezentacja dekoracji malarskiej we wnętrzu cerkwi w Michałowie i na Grabarce. Uczestnicy wykonają *patrony* – przygotowane na kartonach wycięte wzory motywów zdobniczych. Następnie powstanie wspólna wielkoformatowa praca, w której każdy z uczestników przekopiuje opracowany przez siebie motyw na uprzednio kolorowo pomalowane.

Partnerem w realizacji warsztatów edukacyjnych w Noc Muzeów w Muzeum Ikon

w Supraślu jest PGE Obrót SA

MUZEUM W BIELSKU PODLASKIM,
Ratusz, ul. Mickiewicza 45
godz. 18.00 – 24.00

W tegoroczną Noc Muzeów damy się ponieść modzie ludowej i kanonom piękna zaczerpniętym z wiejskich izb oraz otaczającej nas przyrody.

W tym roku **Muzeum w Bielsku Podlaskim** zaprasza na **MODNĄ NOC**. A w programie:

- **18.00** otwarcie wystawy „**MODNE MAKATKI**” ze zbiorów bielskiego muzeum – o makatce, jako modnym elemencie zdobnictwa wiejskich izb i o kanonach w makatkowych sentencjach.
- **19.00** – spotkanie z Piotrem Kozłowskim – autorem makiety bielskiego dworca kolejowego z okresu międzywojennego.

Prezentacja makieta w skali 1:50 powstałej we współpracy z Markiem Skrzyńnarzem i Mirosławem Tofilukiem z Pracowni Modelarskiej Kartonowy Tur w Bielsku Podlaskim.

- **20.00** – warsztaty „Gadki z makatki”, w ramach których wykonamy efektowne makatki kuchenne z sentencjami (bez wyszywania).

liczba uczestników: 15 osób; prosimy o wcześniejszą rezerwację miejsc pod nr tel. 509 336 841

- **21.00**– warsztaty „Makatki z babcinej chatki”- malowanie kwiecistych wzorów

liczba uczestników: 15 osób; prosimy o wcześniejszą rezerwację miejsc pod nr tel. 509 336 841

- indywidualne zwiedzanie wystawy „Żuraw” – o ptasim kanonie piękna na przykładzie żurawia.
- zwiedzanie wystawy „Tajemniczy ręcznik” – wzornictwo ręcznikowe, jako przykład kanonu w sztuce ludowej.

Muzeum w Bielsku Podlaskim w ramach Nocy Muzeów zaprezentuje się w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie. W programie: wystawa planszowa wzbogacona oryginalnymi eksponatami – ręcznikami ludowymi; warsztaty malowania toreb wzorami podlaskimi oraz prezentacja działań muzeum; prelekcja na temat ręcznika obrzędowego w kulturze ludowej Podlasia.